

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2
IM. GEN. TADEUSZA KUTRZEBY W GOSTYNIU**

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
JĘZYK POLSKI**

Spis treści

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności.....	3
Zasady ustalania ocen.....	4
Zasady pisania zaległych prac kontrolnych w przypadku nieobecności ucznia.....	6
Tryb poprawiania ocen bieżących.....	6
Zasady ustalenia oceny śródrocznej i rocznej.....	6
WYMAGANIA EDUKACYJNE niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego, wynikające z realizowanego przez nauczycieli programu nauczania.....	9
WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 4.....	9
WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 5.....	13
WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 6.....	16
WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 7.....	19

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

Przedmiotowy system oceniania przewiduje kontrolę następujących form pracy ucznia:

- zeszyt,
- aktywność na lekcji
- zadania domowe (ćwiczenia, dłuższe wypowiedzi pisemne)
- czytanie
- wypowiedzi ustne
- sprawdziany, testy, dyktanda
- prace klasowe
- recytacja
- zadania dodatkowe

Zeszyt przedmiotowy – sprawdzeniu podlega:

- estetyka pisma,
- systematyczność zapisów,
- strona graficzna,
- poprawność zapisu z tablicy.

Zadania domowe obejmują ćwiczenia z nauki o języku, literaturze oraz dłuższe wypowiedzi przewidziane w programie nauczania, a także zadane do przeczytania lektury i teksty w podręczniku.

Czytanie – ocenie podlegają:

- technika czytania (czytanie głośne i wyraźne),
- ciche czytanie ze zrozumieniem,
- czytanie z uwzględnieniem celu (np. informacja, przeżycie).

Wypowiedzi ustne obejmują:

- dłuższe wypowiedzi na określony temat,
- recytację poezji i fragmentów prozy.

Sprawdziany:

- literackie i językowe (w tym dyktanda),
- sprawdziany z nauki o języku,
- ocenę celującą otrzymuje uczeń, który otrzymuje maksymalną liczbę punktów na konkretnym teście.

Prace klasowe – w formie dłuższego wypracowania połączonego z testem czytania ze zrozumieniem – ich liczba zależy od polonisty uczącego w danej klasie.

Zadania dodatkowe obejmują:

- udział w konkursach,
- samodzielne przygotowanie pomocy dydaktycznych (materiały związane z tematyką lekcji),
- czytanie i prezentację utworów literackich spoza kanonu lektur obowiązkowych.

Zasady ustalania ocen

PRACE KLASOWE I SPRAWDZIANY OCENIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

- Ocena celująca – 100%
- Ocena bardzo dobra – od 90%
- Ocena dobra – od 70%
- Ocena dostateczna – od 50%
- Ocena dopuszczająca – od 35%
- Ocena niedostateczna – poniżej 35%

KARTKÓWKI (ODPOWIEDZI PISEMNE) OCENIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

- Ocena celująca – 100%
- Ocena bardzo dobra – od 90%
- Ocena dobra – od 70%
- Ocena dostateczna – od 50%
- Ocena dopuszczająca – od 35%
- Ocena niedostateczna – poniżej 35%

Kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane. Są równoważne odpowiedzi ustnej. Ocenę można poprawić, a w szczególności ocenę niedostateczną i dopuszczającą.

Ortografia

Za błąd rażący uznajemy naruszenie podstawowych zasad pisowni ó-u, rz – ż, ch – h, wielka i mała litera, „nie” z czasownikami, rzeczownikami i przymiotnikami oraz pisowni głosek nosowych. Pozostałe błędy uznajemy za drugorzędne. Nie bierzemy pod uwagę usterek ortograficznych: fonetyczny zapis nazwiska obcego pochodzenia itp. Nie uwzględniamy pisowni „nie” z imiesłowami przymiotnikowymi. Kilkakrotny błędny zapis tego samego wyrazu traktujemy jako jeden błąd.

1 błąd rażący = 2 błędy drugorzędne

Interpunkcja:

Za rażący błąd uznajemy brak przecinka oddzielającego wyliczenia, zdanie podrzędne od nadrzędnego, brak lub nadmiar przecinków w zdaniach współrzędnych. Pozostałe błędy w zakresie interpunkcji traktujemy jako drugorzędne.

1 błąd rażący = 3 błędy drugorzędne

Nauczyciel, na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dyslektykom i dysortografikom nie obniża punktów za ortografię i interpunkcję.

Wszystkie prace klasowe uczeń musi poprawić, czyli dokonać analizy i korekty popełnionych błędów.

UWAGA! Praca nie na temat oceniona będzie na ocenę niedostateczną.

Ocenianie bieżące

1. W ocenianiu bieżącym używa się ocen w skali 1-6; znaków „plus i minus”. „bz” zaznacza się nieterminowość wykonywania zadań domowych, znakiem „np” brak przyborów niezbędnych do pracy na lekcji. Trzy znaki (3 x bz, 3 x np) są zamieniane na ocenę niedostateczną.
2. Pisemne prace domowe (wypracowania różnego typu) nie są zadawane z lekcji na lekcję. Poprawioną przez nauczyciela pracę uczeń ma obowiązek przeanalizować i dokonać korekty.
3. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu literackiego.
4. Raz w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie się do lekcji bez żadnych sankcji. Nauczyciel zaznacza to w umówiony sposób.

Zasady pisania zaległych prac kontrolnych w przypadku nieobecności ucznia

W przypadku nieobecności, w terminie ustalonym z nauczycielem, uczeń pisze pracę klasową (sprawdzian). W szczególnych przypadkach nauczyciel może nie wymagać od ucznia obowiązku napisania pracy klasowej lub sprawdzianu.

Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych opuścił pracę pisemną lub jest nieobecny tylko w dniu, w którym jest praca pisemna, pisze ją w terminie wskazanym przez nauczyciela.

W ocenianiu uwzględnia się zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, innych poradni specjalistycznych a także indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia.

Tryb poprawiania ocen bieżących

Uczeń ma możliwość poprawienia każdej oceny z prac klasowych i sprawdzianów w terminie dwóch tygodni od oddania. Ocenę odnotowuje się w dzienniku. Uczeń poprawia w terminie ustalonym z nauczycielem.

Zasady ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

Ocenę ustala się na podstawie ocen bieżących, ze szczególnym uwzględnieniem ocen za prace klasowe i sprawdziany.

Klasyfikacja śródroczna podsumowuje osiągnięcia edukacyjne ucznia w I półroczu, roczna w danym roku szkolnym. Ocena roczna może różnić się o jeden stopień od oceny przewidywanej w przypadku, gdy uczeń w okresie od ustalenia przewidywanej oceny do wystawienia oceny rocznej otrzyma oceny bieżące, które umożliwiają mu uzyskanie wyższej (niższej) oceny niż przewidywana.

WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

I. Warunki otrzymania

1. Rodzice ucznia w terminie 7 dni od powiadomienia o ocenie przewidywanej składają do nauczyciela uczącego pisemne podanie wyrażające chęć poprawy tej oceny.
2. Uczeń uzyskuje ocenę wyższą niż przewidywana, jeżeli w ustalonym terminie przystąpi do pisemnego sprawdzianu oraz otrzyma, co najmniej 80% punktów możliwych do uzyskania na tę ocenę.
3. Warunkiem przystąpienia do ww. sprawdzianu jest napisanie wszystkich przewidzianych na dany rok szkolny prac klasowych i sprawdzianów.

II. Tryb otrzymania

1. Określenie zakresu wiadomości i umiejętności:
 - A. uczeń pisze sprawdzian na ocenę, o którą się ubiega; stopień trudności sprawdzianu odpowiada wymogom edukacyjnym na ocenę, o którą się uczeń ubiega;
 - B. jeśli ocena śródroczna jest oceną, o którą się uczeń ubiega, sprawdzian obejmuje wiadomości i umiejętności z zakresu II półrocza;
 - C. jeśli ocena śródroczna jest niższa od oceny, o którą się ubiega uczeń, sprawdzian obejmuje wiadomości i umiejętności z całego roku (w takim przypadku uczeń pisze dwa sprawdziany – odpowiednio za I i II półrocze).
2. Ustalenie terminu sprawdzianu:
 - A. sprawdzian przeprowadza się w terminie najpóźniej do końca tygodnia poprzedzającego tydzień ustalenia oceny rocznej;
 - B. o terminie sprawdzianu nauczyciel uczący zawiadamia ucznia i jego rodziców poprzez dziennik elektroniczny.
3. Przeprowadzenie sprawdzianu.
4. Powiadomienia ucznia i jego rodziców o wyniku sprawdzianu:
 - A. powiadomienia dokonuje nauczyciel uczący poprzez dziennik elektroniczny;
 - B. na wniosek ucznia lub jego rodziców sprawdzona i oceniona praca jest udostępniona do wglądu na terenie szkoły.

5. Dokumentację związaną z podwyższeniem oceny przechowuje się w dokumentacji procesu nauczania.

III. Niespełnienie przez ucznia warunków określonych w punktach I i II oraz wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania wyższej oceny klasyfikacyjnej niż przewidywana skutkuje pozostawieniem oceny przewidywanej.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych
śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego, wynikające
z realizowanego przez nauczycieli programu nauczania**

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 4	
OCENA 2	<p><u>Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela. - Nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy. - Stara się wykonywać polecenia nauczyciela. - Pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy. - Często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby. <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru. - Czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji. - Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym. - Nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów. <ul style="list-style-type: none"> - Wyodrębnia główne postacie literackie. - Poprawnie sporządza plan wydarzeń. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – W formie ustnego opowiadania przekazuje treść utworu lub jego fragment. – W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań. – W kilku zdaniach opowiada o własnych doświadczeniach. – Krótko opisuje wygląd osoby lub przedmiotu. – Z pomocą nauczyciela redaguje plan wydarzeń. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odmienia rzeczownik przez przypadki. – Odmienia czasownik przez osoby. – Zna samogłoski. – Dzieli wyraz na sylaby. – Ma duże trudności z zapamiętaniem zasad ortografii. – Stosuje: rz po spółgłoskach, rz wymienne, ó wymienne. – Wielkie litery w nazwach świąt, części świata, miast i tytułach utworów.
OCENA 3	<p><u>Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie zadań o średnim stopniu trudności.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe. - Trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela. - Rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach. - Wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy. <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie) przy pomocy dodatkowych pytań. – Odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego. – Zna elementy świata przedstawionego. – Odróżnia baśń, legendę, komiks i opowiadanie od innych utworów. – Odróżnia postacie zmyślone od rzeczywistych, fantastyczne od realistycznych. – Wskazuje epitety, porównania i przenośnię. <p>Formy wypowiedzi</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Przy małej pomocy nauczyciela wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (potrafi ułożyć plan, opowiadanie odtwórcze, potrafi częściowo scharakteryzować bohatera literackiego, samodzielnie układa inne zakończenie utworu, umie zapisać krótki dialog). - W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo. - Potrafi rozpoznać poszczególne formy wypowiedzi, zna zasady ich komponowania. - Wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana. - Niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację, <p>Estetyka pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisze czytelnie. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznaje poznane części mowy. - Odmienia rzeczownik przez przypadki. - Odmienia czasownik przez osoby. - Rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone. - Rozróżnia głoski i litery. - Przy pomocy nauczyciela rozróżnia samogłoski i spółgłoski, dzieli wyraz na sylaby. - Stosuje zasady ortograficzne i pisze poprawnie – wyrazy z <i>ó, rz, h, ch</i> wymiennym i niewymiennym, <i>rz</i> po spółgłoskach i wyjątki od tej zasady. - Wielkie litery w nazwach świąt, części świata, miast i tytułach utworów. - <i>Nie</i> z różnymi częściami mowy.
<p style="text-align: center;">OCENA</p> <p style="text-align: center; font-size: 2em;">4</p>	<p><u>Uczeń opanował umiejętności i wiadomości określone w programie nauczania. Posługuje się nimi poprawnie i ze zrozumieniem.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bierze czynny udział w lekcji. - Wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe. <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania. - Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje. - Zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego, wyodrębnić je przy pomocy nauczyciela. - Potrafi ocenić postępowanie bohatera literackiego. - Wskazuje w baśniach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. - Rozumie przesłanie (morał) wynikające z utworu baśniowego. - Potrafi wskazać w wierszu epitet, porównanie, przenośnię. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redaguje krótkie opowiadanie twórcze oparte na własnych doświadczeniach lub losach bohaterów, redaguje życzenia, opis przedmiotu i postaci, kartkę pocztową, list, ogłoszenie i zawiadomienie, - Redaguje i zapisuje krótką rozmowę związaną z codzienną sytuacją. - W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych. <p>Estetyka pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisze czytelnie, dba o kształt liter. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozróżnia części mowy wymienione w ocenie bdb. - Poprawnie je odmienia. - Umie wskazać podmiot i orzeczenie. - Rozróżnia zdania pojedyncze i złożone. - Odróżnia głoskę od litery, samogłoskę od spółgłoski, dzieli wyrazy na sylaby. - Stosuje zasady ortograficzne i pisze poprawnie – wyrazy z <i>ó, rz, h, ch</i> wymiennym i niewymiennym <i>rz</i> po spółgłoskach i wyjątki od tej zasady.

	<ul style="list-style-type: none"> - Wielkie litery w nazwach świąt, części świata, miast i tytułach utworów. - Przymyki z rzeczownikiem oraz <i>nie</i> z różnymi częściami mowy.
<p>OCENA</p> <p>5</p>	<p><u>Uczeń bardzo dobrze opanował umiejętności i wiadomości.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności. - Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim. - Aktywnie uczestniczy w lekcjach. - Wykonuje prace domowe. - Często angażuje się w zadania dodatkowe. <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne. - Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji. - Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. - Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie posługuje się nim. - Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym. - Analizuje utwór poetycki, wskazując epitety, porównania, przenośnie, podmiot liryczny. - Samodzielnie wyodrębnia i nazywa elementy świata przedstawionego. - Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania bohaterów. - Podaje poprawnie cechy baśni i legendy, opowiadania oraz komiksu, potrafi odróżnić baśń i legendę od innych utworów literackich. - Odróżnia pojęcie narratora i podmiotu lirycznego. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bardzo dobrze potrafi posługiwać się poznanymi w klasie IV formami wypowiedzi. - Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, - Samodzielnie sporządza plan odtwórczy. - Stosuje akapity. <p>Estetyka pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Píše czytelnie, starannie, dba o właściwy kształt liter. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozróżnia biegle poznane w klasie IV części mowy: czasownik, przymiotnik, rzeczownik, przysłówek, przyimek, spójnik. - Poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu. - Biegle odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki, poprawnie je stosuje w zdaniach. - Wyróżnia w zdaniach podmiot i orzeczenie (rzeczownik w funkcji podmiotu, czasownik w funkcji orzeczenia). - Rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone, stosuje różne rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi. - Odróżnia głoskę od litery, samogłoskę od spółgłoski. - Określa spółgłoski, dzieli wyrazy na sylaby. - Stosuje zasady ortograficzne i pisze poprawnie - wyrazy z <i>ó, rz, h, ch</i> wymiennym i niewymiennym, <i>rz</i> po spółgłoskach i wyjątki od tej zasady. - Wielkie litery w nazwach świąt, części świata, miast i tytułach utworów. - Zakończenia bezokolicznika i form czasu przeszłego. - Wyrazy z <i>q, ę, on, om, en, em</i>. - Przymyki z rzeczownikami. - <i>Nie</i> z częściami mowy.

OCENA 6	<p><u>Uczeń w pełni opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. - Aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych. - Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim. - Posiada pełne umiejętności z zakresu kształcenia literackiego, językowego oraz nauki o języku, zna środki stylistyczne. - Z nauki o języku – rozróżnia rodzaje rzeczownika posługuje się terminologią dotyczącą deklinacji, tworzy różne części mowy od rzeczownika). - Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym. - Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej. - Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów. Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe. Współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera. - Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi. - Potrafi wskazać w utworze wartości uniwersalne – dobro, sprawiedliwość – ich ponadczasowe znaczenie. - Wyraża opinie, argumentuje, łączy fakty w ciąg przyczynowo - skutkowy. - Z testów gramatycznych i ortograficznych uzyskuje najwyższą punktację. - Jego ustne i pisemne wypowiedzi cechuje dojrzałość myślenia, wnioskowania, oceniania. - Posługuje się słownikami.
------------------------------	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 5

<p>OCENA</p> <p style="font-size: 2em;">2</p>	<p><u>Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.</u></p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Technika głośnego i cichego czytania pozwala na rozumienie tekstu. – Wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym i filmowym. – Rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu. – Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o rozumieniu analizowanego tekstu. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – W formie opowiadania przedstawi fragment lektury lub wybranego utworu. – Z pomocą wypowiada się w poznanych formach. – Zna kompozycję i układ poznanych krótkich form użytkowych. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozpoznaje czasowniki i określa podstawowe formy przy pomocy nauczyciela. – Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy. – Odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki. – Rozpoznaje zdania i równoważniki zdań, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego. – Wskazuje podmiot, orzeczenie. – Wyróżnia głoski, litery i sylaby w wyrazie. – <i>Poprawność ortograficzna</i> – Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV i V. – Popęnia błędy ortograficzne. – Zna podstawowe zasady pisowni <i>ó, rz, ź, h, ch</i>.
<p>OCENA</p> <p style="font-size: 2em;">3</p>	<p><u>Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie zadań o średnim stopniu trudności.</u></p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opanował technikę czytania i doskonalił je pod względem dykcji, intonacji i akcentowania. – Umie wymienić elementy świata przedstawionego. – Odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych. – Zna pojęcia: mit, bajka, legenda, komiks, powieść. – W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, przenośnie. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – W miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych. – Samodzielnie sporządza plan zdarzeń w lekturze lub jej fragmencie. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie bezosobowej i odwrotnie. – Odmienia przez przypadki rzeczownik o prostszej odmianie. – Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika. – Rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy. – Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia i określenia czasownika. – Odmienia przymiotnik przez przypadki. – Łączy przymiotnik z rzeczownikiem. – Rozpoznaje w zdaniu liczebnik. – Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań. – Wpisuje zdanie w podany wykres. – Podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone.

	<ul style="list-style-type: none"> - Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdania złożone. - Dzieli wyraz na głoski. - Odróżnia samogłoski od spółgłosek. - Rozróżnia rodzaje głosek. - Dzieli wyraz na sylaby. - Poprawnie akcentuje wyrazy. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV i V. - Pisownia ó, rz, ź, h, ch wymienne i niewymienne. - Wyrazy, w których zachodzi zjawisko ubezdźwięcznienia i udźwięcznienia. - Zakończenie bezokoliczników. - Formy czasu przeszłego czasowników typu <i>zacząć</i> i <i>wziąć</i>.
<p>OCENA</p> <p>4</p>	<p><u>Uczeń opanował umiejętności i wiadomości określone w programie nauczania. Posługuje się nimi poprawnie i ze zrozumieniem.</u></p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej informacji i akcentowania. - Potrafi samodzielnie poprawić większość swoich błędów. - Nazywa cechy gatunkowe mitu, bajki, legendy, komiksu, powieści. - Poprawnie sporządza ramowy i szczegółowy plan lektury. - Wskazuje przeżycia i stany psychiczne bohaterów. - W utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie redaguje różne formy wypowiedzi pisemnej. - Ocenia postać literacką. - Samodzielnie sporządza plan zdarzeń w lekturze lub jej fragmencie. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Określa formę gramatyczną czasowników. - Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej. - Poprawnie odmienia czasownik typu: <i>umiem, rozumiem, idę</i>. - W zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe. - Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach. - Określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem. - Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie. - Stosuje w zdaniu liczebnik w odpowiednim przypadku. - Zna zasady stosowania liczebników zbiorowych. - Przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie. - Robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach). - Przekształca zdanie pojedyncze w złożone i odwrotnie. - Określa cechy głoski. - Poprawnie akcentuje wyrazy na 3 i 4 sylabie od końca. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV i V. - Pisownia ó, rz, ź, h, ch wymienne i niewymienne. - Wyrazy, w których zachodzi zjawisko ubezdźwięcznienia i udźwięcznienia. - Znaki interpunkcyjne w wypowiedzi. - Zwroty grzecznościowe, wielkie litery - nazwy geograficzne. - Sprawdza prace pisemne w celu znalezienia pomyłek.

<p style="text-align: center;">OCENA</p> <p style="text-align: center;">5</p>	<p><u>Uczeń bardzo dobrze opanował umiejętności i wiadomości.</u></p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna cechy gatunkowe bajki, powieści, mitu, legendy, komiksu i potrafi zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku. - Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów. - Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach. - We własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu. - Samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, idee, temat. - Podejmuje próby analizowania utworu lirycznego. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi posługiwać się poznanymi formami w kl. IV oraz w V: zawiadomienie, gratulacje, plan, streszczenie, opowiadanie z dialogiem, opis dzieła sztuki, opis krajobrazu, przepis, instrukcja). - Buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe. - Wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wskazuje różnicę między formą osobową a nieosobową czasownika. - Rozpoznaje rodzaj czasownika w l. mnogiej. - Poprawnie akcentuje różne formy czasownika. - Zna zasady pisowni cząstki „by”. - Rozpoznaje rzeczowniki nazywające czynności i cechy. - Rozpoznaje przymiotniki i przysłówki. - Podaje poprawne formy liczebników. - Klasyfikuje poprawnie wypowiedzenia, podaje ich przykłady. - Nazywa części zdania. - Układa zdanie pojedyncze wg podanego wykresu. - Wskazuje różnicę między samogłoską i spółgłoską. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV i V. - Pisownia <i>ó, rz, ź, h, ch</i> wymienne i niewymienne. - Wyrazy, w których zachodzi zjawisko ubezdźwięcznienia i udźwięcznienia. - <i>J</i> po spółgłoskach i samogłoskach. - Różne formy liczebników prostych i złożonych. - Zakończenie bezokoliczników. - Znaki interpunkcyjne w wypowiedzi. - Zwroty grzecznościowe, wielkie litery - nazwy geograficzne. - Formy czasu przeszłego czasowników typu <i>zacząć</i> i <i>wziąć</i>. - Sprawdza prace pisemne w celu znalezienia pomyłek.
<p style="text-align: center;">OCENA</p> <p style="text-align: center;">6</p>	<p><u>Uczeń w pełni opanował wiadomości i umiejętności wynikające z programu nauczania.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Proponuje rozwiązania oryginalne w ramach obowiązującego programu nauczania. - Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia. - Posiada pełne umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku przewidziane programem nauczania w klasie piątej. - Wykazuje przewidziane programem umiejętności w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV i V.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 6

<p>OCENA</p> <p>2</p>	<p>Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie zadań o <u>niewielkim stopniu trudności</u>.</p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Technika głośnego i cichego czytania pozwala na rozumienie tekstu. – Rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu. – Poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o rozumieniu analizowanego tekstu. Dopuszcza się liczne błędy językowe, które nie zakłócają sensu wypowiedzi. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – W formie opowiadania przedstawi fragment lektury lub wybranego utworu. – Odtworzy przebieg wycieczki lub imprezy szkolnej. – Potrafi opisać wygląd kolegi i podać kilka cech charakteru. – Zna kompozycję i układ listów. – Stara się streścić tekst lub jego fragment. – Potrafi ułożyć ramowy plan wydarzeń. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozpoznaje czasowniki i określa podstawowe formy przy pomocy nauczyciela. – Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy. – Odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki. – Nazywa części mowy. – Potrafi rozpoznać wyrazy pokrewne. Potrafi dobrać wyrazy bliskoznaczne. – Rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego. – Wskazuje podmiot, orzeczenie, określenia. – Zna i stara się stosować poznane zasady ortograficzne. – Popelnia liczne błędy ortograficzne, ale niektóre potrafi samodzielnie odszukać i poprawić.
<p>OCENA</p> <p>3</p>	<p>Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie zadań o <u>średnim stopniu trudności</u>.</p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opanował technikę czytania i doskonalił je pod względem dykcji, intonacji i akcentowania. Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na rozumienie tekstu. – Umie wymienić elementy świata przedstawionego. – Odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych. – Identyfikuje poznane gatunki literackie. – W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, przenośnie. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – W miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych. – Samodzielnie sporządza plan zdarzeń w lekturze lub jej fragmencie. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie bezosobowej i odwrotnie. – Odmienia czasownik. – Odmienia przez przypadki rzeczownik. – Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenie rzeczownika. – Rozpoznaje części mowy. – Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia i określenia czasownika. – Rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki. – Stopniuje przymiotniki i przysłówki. – Rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe. – Potrafi rozpoznać wyrazy pokrewne. Rozróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych.

	<ul style="list-style-type: none"> - Podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone. - Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdania złożone. - Zna i stara się stosować zasady ortograficzne poznane w kl. IV, V i VI. - Pisownia ó, rz, ź, h, ch wymienne i niewymienne. - Wielka litera. - Pisownia nie z poznanymi częściami mowy.
OCENA 4	<p><u>Uczeń opanował umiejętności i wiadomości określone w programie nauczania. Posługuje się nimi poprawnie i ze zrozumieniem.</u></p> <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania. - Dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów i omówienie elementów świata przedstawionego. - Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać nieliczne błędy językowe. - Potrafi samodzielnie poprawić większość swoich błędów. - W wypowiedziach próbuje ocenić i wartościować problemy i zjawiska dotyczące literatury, języka oraz kultury. - Nazywa cechy gatunkowe poznanych utworów literackich. - Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury. - Wskazuje przeżycia i stany psychiczne bohaterów. - W utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie redaguje poznane formy wypowiedzi. - Ocenia postać literacką. - Samodzielnie sporządza plan zdarzeń w lekturze lub jej fragmencie. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Określa formę gramatyczną czasowników. - Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej. - Stosuje rzeczowniki o nietypowej odmianie. - Uzasadnia pisownię rzeczowników, odwołując się do ich odmiany. - W zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe. - Tworzy przysłówki od przymiotników. - Poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i wie, czemu służy stopniowanie. - Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie. - Stosuje w zdaniu liczebnik w odpowiednim przypadku. - Rozpoznaje i poprawnie stosuje zaimki. - Przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie. - Robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach). - Potrafi rozpoznać wyrazy pokrewne. - Przekształca zdanie pojedyncze w złożone i odwrotnie. - Układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV, V i VI. - Pisownia ó, rz, ź, h, ch wymienne i niewymienne. - Wyrazy, w których zachodzi zjawisko ubezdźwięcznienia i udźwięcznienia. - J po spółgłoskach i samogłoskach. - Różne formy liczebników prostych i złożonych. - Zakończenie bezokoliczników. - Znaki interpunkcyjne w wypowiedzi. - Zwroty grzecznościowe, wielkie litery – nazwy geograficzne. - Przymiotniki złożone oraz pisownia nie z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym. - Sprawdza prace pisemne w celu znalezienia pomyłek.

<p style="text-align: center;">OCENA 5</p>	<p><u>Uczeń bardzo dobrze opanował umiejętności i wiadomości.</u></p> <p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna cechy gatunkowe powieści, fraszki, utworu fantastyczn – naukowego i potrafi zaliczyć tekst literacki do odpowiedniego gatunku. - Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów. - Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach. - We własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu i dialogu. - Samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, idee, temat. - Analizuje utwór liryczny. - Rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o wierszu, gatunkach literackich i teatrze i filmie. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi posługiwać się poznanymi formami w kl. IV i V oraz w kl. VI: sprawozdanie, list oficjalny, tekst reklamowy, notatka prasowa. - Buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe. - Wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno - językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wskazuje różnicę między formą osobową a nieosobową czasownika. - Potrafi napisać tekst ze zdaniami bezpodmiotowymi (czasowniki zakończone na -no lub -to). - Biegle stopniuje przymiotniki i przysłówki, nazywa rodzaj stopniowania. - Podaje poprawne formy liczebników. - Poprawnie stosuje zaimki. - Klasyfikuje poprawnie wypowiedzenia, podaje ich przykłady. - Nazywa części zdania. - Rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV, V i VI. - Pisownia <i>ó, rz, ż, h, ch</i> wymienne i niewymienne. - Wyrazy, w których zachodzi zjawisko ubezdźwięcznienia i udźwięcznienia. - J po spółgłoskach i samogłoskach. - Różne formy liczebników prostych i złożonych. - Zakończenie bezokoliczników. - Znaki interpunkcyjne w wypowiedzi. - Zwroty grzecznościowe, wielkie litery - nazwy geograficzne. - Pisownia nie z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym, wyższym i najwyższym. - Sprawdza prace pisemne w celu znalezienia pomyłek.
<p style="text-align: center;">OCENA 6</p>	<p><u>Uczeń w pełni opanował wiadomości i umiejętności wynikające z programu nauczania.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia. - Posiada pełne umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku przewidziane programem nauczania. - Wykazuje przewidziane programem umiejętności w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV, V i VI.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA 7

OCENA

2

Uczeń:

- Opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- Większość zadań, nawet łatwych, wykonuje przy pomocy nauczyciela.
- Nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela.
- Pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy.
- Często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Kształcenie literackie i kulturalne

- Czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji.
- Ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru.
- Nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów.
- Orientuje się w treści lektur – poezja, proza, dramat.
- Rozpoznaje inne teksty kultury, np. plakat, rzeźba.

Formy wypowiedzi

- W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację.
- Ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań.
- Podejmuje próbę napisania przemówienia, recenzji: filmu, książki, przedstawienia, rozprawki.
- Orientuje się w formach wypowiedzi z klas 4–6: dedykacja, list, opis: budowli, krajobrazu, postaci, przeżyć, streszczenie, opis z elementami charakterystyki.

Nauka o języku

- Rozpoznaje osobowe i nieosobowe formy czasownika i określa podstawowe formy przy pomocy nauczyciela.
- Potrafi wskazać imiesłowy.
- Nazywa części mowy.
- Potrafi rozpoznać wyrazy pokrewne. Potrafi dobrać wyrazy bliskoznaczne.
- Odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego oraz współrzędnie złożone od podrzędnie złożonego.
- Rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne.
- Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant.
- Zna różne rodzaje formantów.
- Tworzy proste rodziny wyrazów.
- Rozpoznaje rdzeń.
- Rozpoznaje wyrazy złożone.
- Wie, że istnieje słownictwo ogólne i słownictwo o ograniczonym zasięgu.
- Podaje przykłady archaizmów.
- Podaje przykłady terminów naukowych.
- Zna terminy: *socjolekt, neologizm, homonimy, homofony*.
- Rozpoznaje w wypowiedzi neologizmy.
- Rozpoznaje proste skrótowce.
- Podaje znaczenia prostych skrótowców.
- Poprawnie zapisuje proste skrótowce.
- Zna nazwy funkcjonalnych stylów wypowiedzi.
- Stara się posługiwać w swoich wypowiedziach odpowiednio dobranym stylem.
- Wie, na czym polega komunikacja językowa.
- Wie, na czym polega interakcja między nadawcą i odbiorcą.
- Wie, na czym polega grzeczność językowa, zna zasady kultury języka.
- Zna zasady porozumiewania się w sieci.
- Rozpoznaje mowę niezależną i mowę zależną.

OCENA
3

Uczeń:

- Częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- Samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela.
- Rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach.
- Wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Kształcenie literackie i kulturalne

- Odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego.
- Czyta teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje. Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na rozumienie tekstu.
- Podejmuje próby samodzielnego analizowania tekstów kultury.
- W stopniu dostatecznym zna treść lektur – poezja, proza, dramat.
- Nie zawsze poprawnie rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie.
- Czyta teksty publicystyczne, popularnonaukowe i naukowe kształtujące umiejętności retoryczne.
- Pamięciowo opanowuje teksty literackie.
- Rozpoznaje podstawowe cechy rodzajów literackich i poznanych gatunków literackich.

Formy wypowiedzi

- Samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych i ustnych.
- W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo.
- Wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana.
- Niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację.
- Zna części kompozycyjne wypowiedzi.

Nauka o języku

- Wyjaśnia, czym cechuje się czasownik jako część mowy.
- Tworzy poprawne formy gramatyczne czasownika.
- Rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane.
- Zna reguły ortograficzne dotyczące czasownika, stara się stosować je w praktyce.
- Stosuje różne formy niesobowe.
- Rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy.
- Tworzy formy imiesłowu czynnego i biernego.
- Rozpoznaje imiesłów przysłówkowy.
- Rozróżnia imiesłów współczesny i uprzedni.
- Nazywa części zdania.
- Omawia różne typy wypowiedzi.
- Wyjaśnia różnice między zdaniami współrzędnie i podrzędnie złożonymi.
- Wyjaśnia, czym jest wyraz podstawowy, a czym – pochodny.
- Wyjaśnia, czym jest temat słowotwórczy i formant.
- Podaje przykłady różnych rodzajów formantów.
- Tworzy rodziny wyrazów.
- Wyjaśnia, czym jest rdzeń.
- Omawia wyrazy złożone.
- Rozumie, czym jest język ogólnonarodowy i rozpoznaje sytuacje wymagające jego użycia.
- Rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu.
- Wskazuje archaizmy.
- Wskazuje terminy naukowe.
- Wie, co to jest socjolekt.
- Zna różne sposoby wzbogacenia słownictwa.
- Wyjaśnia, czym cechują się neologizmy.
- Wie, co to są homonimy i homofony.
- Wyjaśnia, co to są skrótowce.
- Podaje znaczenia skrótowców.
- Poprawnie zapisuje skrótowce.
- Podaje znaczenia popularnych skrótów.
- Stosuje podstawowe zasady pisowni skrótów.
- Wie, co składa się na styl wypowiedzi.
- Wymienia cechy dobrego stylu.
- Wymienia składniki aktu komunikacji.
- Rozpoznaje przykładowe intencje nadawcy w komunikacie.
- Rozpoznaje podstawowe cele komunikatu.

OCENA

4

Uczeń:

- W większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- Samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne.
- Bierze czynny udział w lekcji.
- Wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Kształcenie literackie i kulturalne

- Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje.
- Podejmuje próby samodzielnego analizowania tekstów kultury.
- Dobrze zna treść lektur – poezja, proza, dramat.
- Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie.
- Stara się wskazać kontekst literacki i kulturowy do poznanych tekstów.
- Czyta teksty publicystyczne, popularnonaukowe i naukowe kształjące umiejętności retoryczne.
- Stara się pięknie recytować teksty literackie.

Formy wypowiedzi

- W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych.
- Tworzy wypowiedzi pisemne (przemówienia, recenzje: filmu, książki, przedstawienia, rozprawki) zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, popełniając niewiele błędów w zakresie kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
- Dobrze zna formy wypowiedzi z klas 4–6: dedykacja, list, opis: budowli, krajobrazu, postaci, przeżyć, streszczenie, opis z elementami charakterystyki.
- Podejmuje próby wykorzystania cytatów w swoich wypowiedziach.
- Stosuje w pisanych tekstach mowę niezależną i mowę zależną.

Nauka o języku

- Wyjaśnia, czym odróżnia się czasownik od innych części mowy.
- Tworzy i stosuje poprawne, różnorodne formy czasownika.
- Wyjaśnia, czym różnią się od siebie czasowniki dokonane i niedokonane.
- Stosuje w praktyce reguły ortograficzne dotyczące czasownika.
- Wyjaśnia, czym wyróżnia się imiesłów przymiotnikowy wśród innych części mowy.
- Tworzy formy imiesłowu czynnego i biernego.
- Wyjaśnia, czym wyróżnia się imiesłów przysłówkowy.
- Wyjaśnia, kiedy stosuje się imiesłów współczesny, a kiedy uprzedni.
- Wykorzystuje różne typy wypowiedzi w wypowiedziach.
- Zna różne rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych.
- Omawia relacje między wypowiedziami składowymi.
- Wskazuje zależności między wyrazami podstawowymi i pochodnymi.
- Omawia budowę słotwórczą wyrazów pochodnych.
- Wymienia różne rodzaje formantów i tworzy za ich pomocą wyrazy pochodne.
- Tworzy rodziny wyrazów.
- Wyodrębnia rdzeń.
- Tworzy złożenia, zestawienia, zrosty.
- Odróżnia język ogólnonarodowy od języków regionalnych i środowiskowych.
- Przyporządkowuje terminy naukowe odpowiedniej dyscyplinie wiedzy.
- Wyjaśnia, co to jest socjolekt, homonim, homofon.
- Omawia różne sposoby wzbogacenia słownictwa.
- Rozpoznaje neologizmy i archaizmy, potrafi podać przykłady.
- Rozpoznaje różne rodzaje skrótowców, podaje znaczenia, stosuje poprawne formy.
- Zna znaczenia skrótów i poprawnie zapisuje popularne skróty.
- Omawia wyróżniki stylu wypowiedzi i funkcjonalnych stylów wypowiedzi.
- Omawia cechy dobrego stylu.
- Wyjaśnia, na czym polega komunikacja językowa.
- Rozpoznaje intencje nadawcy w komunikacie i cele komunikatu.
- Wyjaśnia, czym jest, na czym polega i jak może przebiegać interakcja między nadawcą a odbiorcą w akcie komunikacji .

	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia, czym jest i na czym polega grzeczność językowa. - Omawia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania się w sieci. - Stosuje zasady etykiety językowej. - Wyjaśnia, na czym polega mowa niezależna i mowa zależna.
<p>OCENA</p> <p>5</p>	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opanował bardzo dobrze umiejętności zapisane w podstawie programowej. - Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności. - Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych. - Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim. - wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe. <p>Kształcenie literackie i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie. - Potrafi samodzielnie analizować teksty kultury, podejmuje próby interpretacji. - Bardzo dobrze zna treść lektur – poezja, proza, dramat. - Rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie. - Wskazuje kontekst literacki i kulturowy do poznanych tekstów. - Omawia teksty w kontekście innych utworów tego gatunku. - Zna teksty publicystyczne, popularnonaukowe i naukowe kształcące umiejętności retoryczne. - Pięknie recytuje teksty literackie. <p>Formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie. - Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym. - Píše przemówienia, recenzje: filmu, książki, przedstawienia, rozprawki. - Bardzo dobrze zna formy wypowiedzi z klas 4–6: dedykacja, list, opis: budowli, krajobrazu, postaci, przeżyć, streszczenie, opis z elementami charakterystyki. - Píše prace ciekawe, rozwinięte. - Dbą o poprawność stylu swoich wypowiedzi. - Funkcjonalnie wykorzystuje cytaty w swoich wypowiedziach. - Poprawnie stosuje w pisanych tekstach mowę niezależną i mowę zależną. <p>Nauka o języku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia, czemu służą formy nieosobowe w wypowiedzi. - Wyjaśnia, czemu służą imiesłowy przymiotnikowe w wypowiedzi. - Używa funkcjonalnie form imiesłowu czynnego i biernego. - Uzgadnia formy imiesłowu przymiotnikowego z określonym rzeczownikiem. - Stosuje bezbłędnie regułę pisowni nie z imiesłowem. - Wyjaśnia, czemu służą imiesłowy przysłówkowe w wypowiedzi. - Prawidłowo stosuje imiesłów współczesny i uprzedni. - Celowo i funkcjonalnie stosuje wszystkie części zdania. - Stosuje funkcjonalnie różne typy wypowiedzeń. - Stosuje różne rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych. - Przedstawia na wykresie i omawia relacje między wypowiedziami składowymi. - Omawia zależności między wyrazami podstawowymi i pochodnymi. - Dokonuje analizy słotwórczej wyrazów. - Stosuje różne rodzaje formantów i tworzy za ich pomocą wyrazy pochodne. - Tworzy rozbudowane rodziny wyrazów. - Zaznacza zależności między wyrazami. - Odróżnia rdzeń od podstawy słotwórczej. - Zaznacza oboczności. - Funkcjonalnie stosuje złożenia, zestawienia i zrosty. - Świadomie i celowo posługuje się słownictwem ogólnonarodowym i słownictwem o ograniczonym zasięgu. - Wyjaśnia, co wpływa na powstanie socjolektu.

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznaje różne rodzaje neologizmów i samodzielnie tworzy neologizmy. - Próbuje tworzyć i stosować neologizmy artystyczne. - Stosuje w wypowiedziach homonimy. - Uzależnia stosowanie homofonów od kontekstu. - Omawia skrótownice i ich rodzaje. - Podaje znaczenia różnorodnych skrótownic, w tym rzadko stosowanych. - Stosuje poprawne formy wszystkich skrótownic. - Wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi i co się na niego składa. - Stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach. - Omawia składniki aktu komunikacji. - Rozpoznaje różnorodne intencje i cele w komunikacji . - Dobiera środki do wyrażania celów we własnej wypowiedzi. - Stosuje w praktyce zasady kultury języka. - Stosuje zasady netykiety.
<p style="text-align: center;">OCENA 6</p>	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej. - Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. - Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej. - Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie. - Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych. - Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim. - Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym. - Odnacza się samodzielnością i dojrzałością sądów. - Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe. - Współpracuje w zespole. - Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi. - Zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. IV, V, VI i VII.